

1. Podstawa opracowania

- zlecenia Inwestora;
- inwentaryzacja obiektu;
- zalecenia konserwatorskie;

2. Szkic historyczny

W dawniejszych czasach w Wojsławicach był kościół drewniany. Obecny kościół budowano w latach 1595 – 1608 w stylu późnorenesansowym. W czasie wojny szwedzkiej w 1672 r Szwedzi zdobyli miasteczko i palili kościół. Po wojnie ze Szwedami Stanisław Stefan Czarniecki odbudował kościół i dobudował dwie boczne kaplice nadając obiektowi styl barokowy. Pożar w 1736 r niszczy kościół. Na przełomie XVIII i XIX wieku kościół był zniszczony więc poddano go remontowi i zmieniono drewniany strop na sklepienia krzyżowe. Sklepienie nad prezbiterium wybudowano wcześniej. Restaurację kościoła prowadził właściciel dóbr Nikodem Woronicz. W 1754 r następnym pożar kościoła. Po zniszczeniu zamku ołtarz z kaplicy zamkowej w 1819 r zostaje przeniesiony do kościoła i umiejscowiony w kaplicy południowej. Następnym pożar kościoła w 1840 r. W czasie remontu dobudowano trzy przybudówki. Jedną przed wejściem głównym, drugą przy wejściu bocznym i trzecią przed wejściem do zakrystii. W tym czasie kościół został pokryty dachówką. W roku 1864 był następnym pożar kościoła. W latach 1901 – 1907 przybudówki zostały zniszczone. Wybudowano dwie nowe przy wejściowym frontonie z niewielką kruchtą pośrodku. Rok 1915 był rokiem wojny pomiędzy Austrią i Rosją. Przez miasto przechodził front w czasie którego został uszkodzony kościół oraz zniszczona trzecia przybudówka mieszcząca skarbiec. Zniszczeniu uległy także drzwi frontowe. W 1924 r przeprowadzono remont kościoła i gruntowną restaurację. Obecny wygląd kościoła pochodzi z okresu dwudziestolecia międzywojennego.

3. Stan istniejący.

Budynek kościoła wg napisu nad drzwiami bocznymi do nawy został wybudowany w roku 1608. Jest to obiekt jednonawowy z dwiema bocznymi kaplicami, prezbiterium i zakrystią. Przy głównym wejściu znajdują się po obu stronach pojedyncze pomieszczenia – dobudówki obecnie jako pomieszczenia gospodarcze. W pomieszczeniu po prawej stronie znajdują się żeliwne schody prowadzące na chór. Pomiędzy dobudówkami znajduje się kruchta. Konstrukcję chóru stanowią ceglane słupy na których są oparte krzyżowe sklepienia i ściana – balustrada. Na chórze znajdują się organy liczące około 300 lat. Ściany kościoła murowane z cegły pełnej ceramicznej i kamienia wapiennego na zaprawie wapiennej. Konstrukcja ścian nawy jest warstwowa. W ścianie grubości 150 cm z dwóch stron jest obmurówka grubości około 60 cm natomiast w środku jest wypełnienie

kamieniem wapiennym „opoką”. W pobliżu Wojśławic znajduje się góra z której urabiano kamień do budowy budynków. Nawa kościoła dwuprzęsłowa jest rzutem prostokąta . Prezbiterium dwuprzęsłowe węższe od nawy, trójboczne. Po obu stronach prezbiterium są dwie symetryczne prostokątne kaplice. Od strony wschodniej znajduje się zakrystia. Nawa kościoła jest podzielona filarami przyściennymi na których znajdują się gzymsy. W nawie są sklepienia krzyżowe natomiast w prezbiterium sklepienie kolebkowe z lunetami. Tęcza pomiędzy nawą i prezbiterium półkolistą. Kaplice oddzielone od prezbiterium arkadami zamkniętymi półkoliście. W narożach kaplic pilastry na których opierają się gzymsy. Sklepienia kaplic kopulaste, czteropolowe z żaglami zwieńczone latarniami. Pod kaplicami znajdują się cztery krypty grobowe. Na zewnątrz ściany nawy i prezbiterium podzielone pilastrami toskańskimi. Na nich wsparte belkowanie z przełamywanym na nim architrawem i fryzem. Styl okien późnorennesansowy zamknięte półkoliście w prostokątnych obramieniach. Fasada kościoła w narożnikach posiada pilastry i okno w środkowej części. Fasada szczytowa po wschodniej stronie taka sama jak po stronie zachodniej z tym że jest częściowo przysłonięta dachem prezbiterium. Po obu stronach kruchty przybudówki budowane na początku XX wieku. W ścianie południowej są drzwi do nawy nad którymi znajduje się z trójkątne ogzymsowanie z kartuszem wolutowym fundatorów na którym znajduje się herb – Topór i Nowina. Dachy nawy, prezbiterium i zakrystii dwuspadowe kryte blachą stalową ocynkowaną na deskowaniu. Dachy nad kaplicami ośmioboczne cebulowe kryte blachą stalową ocynkowaną. Rynny na dachach leżące półkoliste. Rury spustowe z blachy stalowej ocynowanej. Konstrukcja dachu drewniana. Nad nawą i prezbiterium belki na których opiera się konstrukcja krokwiowo płatiwowa dachu. Połączenia konstrukcji dachu na złącza ciesielskie i dyblowanie.

4. Stan techniczny kościoła.

Niniejsze opracowanie stanowi kontynuację prac remontowych prowadzonych na podstawie pozwolenia na budowę 321/10 znak BG.7351/402/10 z dnia 14.07.2010r.

Na rok 2024 wykonano następujące prace remontowe:

- Demontaż stropów drewnianych nad kruchtami północą i południową;
- Zabezpieczono antykorozyjnie ścigi stalowe w przestrzeni strychu;
- Usunięto gruz ze strychu;
- Ściany fundamentowe odsłonięto – oczyszczono za pomocą myjki wysokociśnieniowej;
- Wykonano wieńce żelbetowe na poziomie stropu w kruchtach.
- Ubytki z cegły w ścianach fundamentowych uzupełniono;
- Zaimpregnowano więźbę dachową;

- Wykonano wymianę więźby dachowej kruchty południowej bez demontażu pokrycia dachu;
- Wykonano przeponę poziomą za pomocą iniekcji krystalicznej w poziomie posadzek i ścian fundamentowych;
- Wykonano izolację pionową przeciwwilgociową ścian kościoła; ściany obsypano piaskiem;
- Wykonano instalację kanalizacji deszczowej wokół budynku;

Ponadto wykonano tynki zewnętrzne budynku oraz pomalowano elewację kościoła. Wykonano także fresk na elewacji frontowej kościoła.

Poziom posadzki kościoła jest taki sam jak poziom terenu przylegającego do ścian budynku. Wokół ścian znajduje się zniszczona opaska żwirowa pod którą rozprowadzony jest drenaż opaskowy.

Obecny stan elewacji budynku przedstawia się następująco:

- Widoczne jest zawilgocenie strefy cokołowej budynku kościoła oraz liczne glony w rejonie detali architektonicznych;
- Widoczne jest uszkodzenie tynku i malatur w strefie cokołowej budynku oraz źle wyprofilowane zakończenie cokołu – brak spadku w kierunku zewnętrznym powoduje zastój wody i destrukcję tynku i malatur;
- Widoczne są uszkodzenia pokrycia dachu w postaci rdzy i drobnym nieszczelności, a także deformacje rynien;

Obecny stan wnętrza budynku przedstawia się następująco:

- Widoczne są liczne zarysowania na ścianach i sufitach budynku. Zarysowania sklasyfikowano następująco:
 - rysa – widoczna na elemencie nieciągłość o niewielkiej zwykle długości i rozwarości do 0,5 mm;
 - szczelina – rysa o rozwarości większej od 0,5 mm;
 - pęknięcie – szczelina skrośna o znacznej długości (np. przez całą długość ściany);

Większość z widocznych uszkodzeń sklasyfikowano jako rysy – jednak miarodajne będzie skucie tynku w okolicach zarysowań oraz wykonanie pomiaru szerokości rys za pomocą suwmiarki po skuciu tynku.

Prace naprawcze należy wykonać wg zaleceń w dalszej części opracowania.

- Instalacja elektryczna kwalifikuje się do wymiany;

SZCZEGÓŁOWY ZAKRES PRAC:

W opracowaniu wskazano najpotrzebniejszy zakres prac do wykonaniu w oparciu o oględziny obiektu w trakcie kontynuacji prac remontowych na obiekcie.

Remont dachu i rynien.

Rdzewiejące pokrycie dachu należy oczyścić, odpylić i zabezpieczyć farbą antykorozyjną. Nieszczelności należy zabezpieczyć obróbkami blacharskimi.

Pokrycie które zakwalifikuje się podczas wykonywania prac remontowych do całkowitej wymiany należy wymienić na pokrycie z blachy stalowej ocynkowanej gr 0,55 mm – postępując zgodnie z zapisami projektu pierwotnego.

Rynny wskazane na rysunkach Z1 – Z4 jako zdeformowane należy wymienić.

Na elewacji północnej i południowej należy przewidzieć dodatkowe podtrzymanie rynien w większym zagęszczeniu w środku rozpiętości pomiędzy rynnami w miejscach wskazanych kolorem czerwonym – z uwagi na duży napór śniegu w okresie zimowym i odkształceniach wywołanych tym naporem.

Ponadto od strony elewacji południowej należy sprawdzić szczelność połączenia rury spustowej z drenażem oraz przelot rury spustowej – obecna sytuacja strefy przycokołowej wskazuje na zapchanie rury spustowej lub brak szczelnego połączenia jej z drenażem.

Naprawa tynków elewacyjnych.

Należy naprawić i wyprofilować gzymsy cokołowe - poziome.

Wykonać tynk wapienno-piaskowy lub z gotowej mieszanki na bazie wapna trasowego. UWAGI!! Nie stosować tynków na bazie cementu. Po wykonaniu tynku powierzchni nie malować.

ścian z uszkodzonym tynkiem oczyścić z tynku, spoiny wyskrobać na głębokość 2 cm, mury oczyścić szczotkami stalowymi. Kurz i zanieczyszczenie usunąć sprężonym powietrzem. Następnie wykonać nową warstwę tynku. Wykonać nowe obróbki blacharskie z blachy stalowej ocynkowanej gr 0,55. Mocowanie obróbek blacharskich do muru wykonać bardzo starannie – wg rysunku szczegółowego. Obróbki cokołów powinny wystawać 5 cm poza krawędzie.

Wnętrze budynku - pęknięcia

Wewnątrz kościoła znajdują się liczne rysy skurczowe tynków ścian i sklepień oraz zarysowania nadproży okiennych – łukowych. Największe pęknięcie widoczne jest przy otworze okiennych przy chórze gdzie pęknięcie nadproża łukowego kontynuowane jest na dolnej części muru.

Przed przystąpieniem do uzupełnień tynków ścian należy wzmocnić ściany w miejscach pęknięć wg systemu HELIFIX z jednej strony od wnętrza ścian - opis niżej.

Dotyczy to pęknięcia w rejonie otworu okiennego na chórze.

Naprawa konstrukcji murowej ścian i sklepień

Naprawa strukturalna muru polegać będzie na:

- iniekcji scalającej mur i iniekcji rys powyżej 0,5 mm;
- zszyciu rys najbardziej rozwartych – powyżej 3 mm – system HELFIX;
- pozostałe zarysowania poniżej 0,5mm - likwidacja rys nastąpi poprzez wklejenie w tynk taśmy z włókna szklanego.

Iniekcja rys i iniekcja scalająca mur

W celu wzmocnienia zarysowanej konstrukcji murowej należy wszystkie rysy o rozwarości $> 0,5$ mm wypełnić mineralnym materiałem iniekcyjnym na bazie trasów wulkanicznych. Injekt ma zapewnić uszczelnienie i scalenie rozdzielonych części muru. Iniekcję należy przeprowadzić w następujący sposób:

- z uwagi na fakt, iż pod tynkiem znajdującym się na ścianach budynku mogą kryć się rysy, które nie zostały zinwentaryzowane, należy skuć tynk na całej konstrukcji murowej;
- rysy należy wytrasować: brzegi rys muszą mieć odpowiednią wytrzymałość; muszą być wolne od brudu, olejów, tłuszczów i innych elementów zmniejszających przyczepność;
- przed tłoczeniem rysy należy przedmuchać sprężonym powietrzem;
- założyć pakery iniekcyjne, a rysy uszczelnić;
- materiał iniekcyjny należy dokładnie wymieszać z wodą, aż do powstania jednolitej, półpłynnej zawiesiny;
- wstrzykiwania należy dokonać metodą niskociśnieniową do maksymalnie 10 bar; zawiesina musi być stale w ruchu, co można osiągnąć przez wykonanie powolnych ruchów mieszających lub przepompowanie;
- usunąć pakery po związaniu mieszanki iniekcyjnej;
- wypełnić zaprawą miejsca po pakerach;

Podobnie wykonać iniekcję scalającą mur, stosując siatkę nawicertów 50 x 50 cm.

Zszycie rys

W celu zszycia najbardziej rozwartych rys należy zastosować kotwy spiralne ze stali austenitycznej zatopione w systemowej zaprawie.

Kotew spiralna ze stali austenitycznej.

Poniżej podano dane dotyczące systemu „brutt-saver”. Można zastosować inny system równoważny pod względem cech technicznych.

1) Montaż kotew w spoinie polega na:

- Wyfrezowaniu szczeliny w spoinie, wg zaleceń systemowych;
- oczyszczeniu szczeliny z pozostałości frezowania, pyłu i drobnych cząsteczek przy pomocy sprężonego powietrza i wody pod ciśnieniem,
- wypełnieniu wilgotnych szczelin (przy pomocy pistoletu iniekcyjnego) pierwszą warstwą zaprawy o grubości około 10 mm,
- zatopieniu w zaprawie przygotowanych wcześniej kotew i pokryciu ich przy pomocy pistoletu kolejną warstwą zaprawy o tej samej grubości (w niektórych przypadkach włożone do szczelin profile na czas wiązania zaprawy należy zablokować przy pomocy klinów drewnianych),
- po związaniu zaprawy (około 20 – 40 minut) - wypełnieniu pozostałej szczeliny zaprawą do spoinowania.

W przypadku montażu w szczelinie więcej niż 1 pręta, czynności należy powtarzać zgodnie z powyższą procedurą.

2) Montaż kotew w otworach (w tym kotew w układzie krzyżowym) polega na:

- wywierceniu otworów o zadanych średnicach i głębokościach, wg zaleceń systemowych;
- wyczyszczeniu otworów przy pomocy sprężonego powietrza i bieżącej wody,
- wprowadzeniu do otworów przy pomocy pistoletu iniekcyjnego z odpowiednią końcówką kotew i zaprawy. W przypadku otworów o głębokości do 500 mm, otwory przy pomocy pistoletu można najpierw wypełnić zaprawą, a następnie – wkręcając – zamontować w nich kotwy,
- po zamontowaniu kotew - wyczyszczeniu naddatku zaprawy.

Roboty tynkarskie ścian wewnętrznych.

Na ścianach wewnątrz kościoła na wysokość około 180 cm od posadzki ściany są malowane farbą olejną. Ten sposób malowania powodował nadmierne zawilgocenie ścian oraz ich zasolenie. Należy więc usunąć farbę olejną ze ścian a tynk który podczas wykonywania nowej instalacji elektrycznej i demontażu istniejących przewodów w ścianach uzupełnić tynkiem wapienno-piaskowym lub wykonanym z gotowej mieszanki na bazie wapna trasowego. W miejscach gdzie tynk nie zachowuje przyczepności do nawierzchni należy go skuć i wykonać uzupełnienia.

Wykonać tynk renowacyjny (wg zapisów powyżej). Wykonać nowy tynk z gotowych zapraw tynkarskich wapienno-trasowych, odpowiednich dla warstwy obrzutki, narzutu i gładzi.

Stosować płukany piasek o następujących frakcjach:

- obrzutka 2,0 – 1,0 mm;
- narzut 3,0 – 0,5 mm;
- gładź poniżej 1,0 – 0,1 mm;

Spoivo to wapno trasowe np. „Baumit”. Skład zaprawy na warstwy tynku, wapno – piasek. Tynk kat IV.

a) obrzutka 1 : 1,5 grubość tynku do 0,5 cm;

b) narzut 1 : 4 - „ - 1,0 – 1,5;

c) gładź 1 : 3 - „ - do 0,5 cm;

Ściany wewnętrzne po wyschnięciu tynku malować farbą silikonową. Wykonać próbny tynk o powierzchni 2 m² i sprawdzić jego jakość z udziałem Konserwatora Zabytków.

Na podstawie badań sondażowych we wnętrzu Kościoła parafialnego wykonanych we wrześniu 2022r. przez Pracownię Konserwacji Dzieł Sztuki – Monikę Konkolewską ustalono wydzielenie kolorystyczne prezbiterium poprzez błękitne sklepienie, opracowanie ścian w odcieniu ugowym i podkreślenie detali różem angielskim lub w odcieniu „starej bieli”.

Uwaga!! Wygląd należy zatwierdzić przez Urząd Konserwatorski.

W celu wykonania malatur wnętrza kościoła, ściany po uzupełnieniach tynku i jego naprawie należy odkurzyć, zagruntować i pomalować dwoma warstwami malatur – kolorystyka jak wyżej.

Posadzka na chórze oraz remonty nadproży

Istniejąca posadzka z cegły ceramicznej wygładzonej zaprawą uległa zniekształceniom i wymaga naprawy.

Prace rozpocząć od usunięcia luźnych fragmentów zaprawy i odpyleniu nawierzchni. Ubytki należy uzupełnić zaprawą. Po wyschnięciu zaprawy na posadzkę ułożyć listwy drewniane oraz podłogę drewnianą z desek.

Organy chóru usytuowane są na posadzce ceglanej – należy przewidzieć ich podniesienie lub zabezpieczenie w celu wykonania nowej podłogi drewnianej.

Posadzki

W pomieszczeniu magazynku (bocznej gruchcie) wykonać posadzkę z płyt gresowych - imitacja marmuru (kolor jak w kruchcie) w pomieszczeniach gospodarczych obok kruchty.

Przy posadzce kościoła należy wykonać cokół wysokości 8cm z płyt gresowych - imitacja marmuru (kolor jak w kruchcie) ze względu na prace eksploatacyjne (czyszczenie, mycie) posadzki w trakcie użytkowania obiektu.

Uwaga!! Wygląd należy zatwierdzić przez Urząd Konserwatorski.

Instalacje elektryczne

wg opracowania branży elektrycznej.